

iz njegovega privatnega življenja. — Angleški socijalist Robert Owen je bil sam milijonar po premoženju, katero celo je v ta namen daroval, da so se blage nprave za zboljšanja stana siromaških delalcev vstanovile. Malo ljudi se sme in more v plemenitosti duše in nrava z blagim Owen-om meriti. Tudi iz privatnega življenja K. Marksa, Lassalle-a in drugih nihče nič slabega ne vé.

Opaziti pa moramo pri vsem tem, dragi bralec, da ne smeš misliti, ker teh mož po stari šegi kar „a priori“ ne proklinjamo, da smo mi morebiti celó privrženci njihovih nauk, temuč še enkrat povdarjamo tū, da je naša naloga tū le mirno brez strasti pregledati in objaviti, kaj je v naukih teh mož dobrega, jedernatega in izpeljivega in kaj je krivega, napačnega in za zmerom utopičnega.

Ti socijalni preustrojitelji nimajo samo plametečega, v kritiki in v zanikanji lesketečega duha, neodvisnosti značaja, ampak napolnuje jih tista trdna vera v istinitost njihovega nauka, iz ktere potem pravi in krivi preroki nastanejo. Ravno to zaupanje v samega sebe in v svojo stvar izbudi potem pri drugih manj izobraženih slepo, fanatično vero, iz ktere se sekte porodijo.

Dopisi.

Koroško. Iz Celovca. (Spomenica društva „Trdnjava“, izročena c. k. ministerstvu uka in bogočastja) se je glasila tako-le:

„Nas Slovencev je poldrugi milijon. Govorimo in pišemo vsi ravno tisti jezik, in bivamo vkup, nepretrgano; drugih narodov namreč ni med nami razun kakih 25.000 Kočevarjev na Kranjskem. Nas je tedaj lepo število, bili bi močni in krepki sami od sebe, pa žalibog, razdeljeni smo po 6 kronovinah: po Koroškem, Štajarskem, Kranjskem, Goriškem, Tržaškem in Isterskem; spadamo pod šest deželnih vlad ter imamo šest deželnih zborov. Iz tega izvira, da smo Slovenci po vseh onih kronovinah razun Kranjskega v deželnih zborih v manjšini, odtod pride, da nimamo sami svoje deželne šolske oblasti in kratijo nam se pravice v šoli in uradu. Koroška vojvodina šteje nad 300.000 prebivalcev, tretjino zmed njih, to je 120.000 nas je Slovencev. Vsled priloženega šolskega šematizma od leta 1870. je na Koroškem 315 šol, in sicer 252 nemških; Slovenci, ki nas je dobra tretjina, imamo slovenskih šol samo 11 — enajst. Ostale 52 so tako imenovane nemško-slovenske ljudske šole, v kterih se podučuje v obeh jezikih, kar je gotovo zoper zdravo šolsko metodo. Mi koroški Slovenci nimamo samo-svojih šolskih okrajev, ne okrajnih, ne deželnih šolskih oblastnij. Mi nimamo v obče nobene meščanske šole, nobene realke, nobene učilnice za učiteljske pripravnike, nobenega gimnazija s čisto slovenskim učnim jezikom. Vse to očitna je krivica: zakaj primerama k šolstvu ravno toliko pripomagamo in plačujemo, ko drugi — neslovenski — avstrijski narodi.

Slavno c. k. ministerstvo blagovolilo je ukazati, naj izrečejo vse deželne šolske oblasti svoje misli, ali in kaj bi bilo treba prenarediti in popraviti pri šolstvu. Kar nam je podpisanim znano, poročilo se je c. k. ministerstvu iz Koroškega, da ni ničesar popraviti pri šolskih rečeh. Godí se nam Slovencem velika krivica, nimamo pa nobenega zastopnika, ne v deželnem zboru, ne v deželnem šolskem zboru, ki bi naše djanske razmere in potrebe dobro poznal, ter jih naznanil visoki c. k. vladi. Ker je slavno c. k. ministerstvo blage volje, §. 19. ustave djansko izpeljati; ker je razglasilo za svoje geslo: „Ravnopravnost, resnica in pravica“ predrznemo se pokorno podpisani za-

stopniki slovenskega političnega društva „Trdnjava“, upiraje se na vse te razloge, s tem pristojno predlagati pričujoče pismo. Slavno c. k. ministerstvo naj blagovoljno iz tega povzame, kakošna nam se godí in naj potem blagovoli storiti, kar in kakor bo prav in trebno spoznalo. Da reč bolj razjasnimo, priložimo zemljevid koroške vojvodine in 1 iztis „Kärntnerischer Lehrpersonalstand im Jahre 1870“. Meja narodnosti je na zemljevidu zaznamovana vsled knjige „Narodopis Slovansky“ (na svitlo dal J. P. Šafařík) in kakor se je v najnovejših časih na tanko preiskalo in pozvedelo. Da Slovenci v obče, zlasti pa Slovenci na Koroškem, pridemo do svoje pravice, treba je sledečih vodil in zakonov:

1. „Vsaka šola veljá za slovensko, kjer se v cerkvi božja beseda oznanuje po slovenski“. To vodilo je resnično, ta zakon primeren; saj, ako je odraščene podučevati le mogoče v maternem jeziku, toliko bolj za otroke treba maternega jezika, za slovenske otroke treba slovenske šole.

2. „Vsaka slovenska šola naj bo pod bližnjim slovenskim okrajnim šolskim svetovalstvom; vsako slovensko okrajno šolsko svetovalstvo pod slovenskim deželnim šolskim svetovalstvom“. Jasno in očitno je, da okrajno ali deželno šolsko svetovalstvo nikakor ne more slovenskim šolam delati v prid, ako ne zná ne slovenski čitati, ne pisati, ne govoriti.

3. „V slovenske šole sme postaviti se le učitelj, ki se je izšolal v slovenski pripravniški učilnici, in potrdil pri skušnji“.

4. „V slovensko okrajno in deželno šolsko svetovalstvo naj se volijo in pokličejo le taki možje, ki niso ne popolnoma izvedni v šolskih predelih, ampak ki so povsem rodoljubi in domorodci. Pri postavljanju učiteljev naj se ne gleda samo sploh na njih sposobnosti in zasluge, ampak ali so zmožni tudi družih slavjanskih narečij“.

5. „Naj se za nas Slovence napravijo šole, našemu številu primerne, s čisto slovenskim učnim jezikom, in sicer ljudske, meščanske, realne, gimnazijalne šole za učiteljske pripravnike“.

Ne bi delalo to večih stroškov, ker po Slovenskem tacih učilnic že imamo, ni treba še le napravljati jih, treba je samo, da se namesto Slovincem tujega jezika vpelje slovenski kot učni jezik, da se postavijo slovenski učitelji in profesorji in njim odrajta plača, ki so jo dobivali neslovenski učitelji.

6. „Po vseh slovenskih učilnicah, na primer, ljudskih šolah, meščanskih, realnih, gimnazijalnih in šolah za učiteljske pripravnike naj bo slovenščina skoz in skoz učni jezik“.

7. „V slovenskih ljudskih šolah ni noben drugi ali tuji jezik zapovedan; v slovenskih meščanskih in realnih šolah je nemški jezik zapovedan; v slovenskih šolah za učiteljske pripravnike in na gimnazijah je nemški jezik in primerjavna slovnica slavjanskih glavnih narečij zapovedan predmet“.

8. „Ustanovi naj se slavjansko vseučilišče, bodi-si v Zagrebu ali v Ljubljani“.

9. „Na slavjanskem vseučilišču naj se razlaga tudi slavjansko pravoznanstvo“ („pravda“).

10. „Slovenske učilnice in slovenski šolski okraji naj bodo pod slovenskim šolskim deželnim svetovalstvom ali pa saj pod slovenskim oddelkom deželnega šolskega svetovalstva“.

Ako bi se, kar je gotovo želja vseh rodoljubnih Slovencev, ako bi se vse Slovensko po Koroškem, Štajarskem, Kranjskem, Goriškem, Tržaškem in Isterskem združilo v eno kronovino ali celoto pod imenom „Ilirija“ ali „Slovenija“ z enim deželnim zborom v Ljubljani

in eno deželno vlado, zato naj bi se vse slovenske učilnice in šolski okraji po Slovenskem stavili pod to deželno vlado v Ljubljani in pod tamošnje slovensko deželno šolsko svetovalstvo.

Ako bi se pa slovenski kraji po Koroškem, Štajarskem, Goriškem, Tržaškem in Isterskem ne združili s Kranjskim v eno kronovino, ampak bi ostali, kakor so, razdeljeni po 6 po jeziku namešanih kronovinah — pod 6 deželnimi vladami, zbori in deželni šolski svetovalstvi, pomagalo bi se Slovincem vendar za silo saj s tem, da bi se v deželnih zborih na Koroškem, Štajarskem, Kranjskem, Goriškem, Tržaškem, Isterskem poslanci vselej ločili po narodnosti, kolikorkrat bi se reševale narodna prašanja, na primer o šoli, uradu, učnem in uradnem jeziku. Posvetovali bi se posebej: Nemci za-se, Slovenci za-se; nasvetovali in delali bi postave, kakor tirja to njih posebni narodni duh in potreba. Dalje naj bi se napravil poseben slovenski oddelek pri vsaki c. kr. deželni vladi in pri vsakem deželnem šolskem svetovalstvu imenovanih dežel; pod tak posebni slovenski oddelek naj bi se postavile vse slovenske učilnice in slovenska okrajna šolska svetovalstva.

11. „Slovenske učilnice naj ne bodo brezverne; krščanski nauk naj bo zapovedan uk in predmet pri skušnji zrelosti“.

Slavnemu c. kr. ministerstvu predlaga se konečno kazalo onih ljudskih šol na Koroškem, ki so v slovenskih farah in bi zato imele biti slovenske in pod slovenskim okrajnim in deželnim šolskim svetovalstvom, ali pa saj pod posebnim slovenskim oddelkom, ktere šole pa djansko niso slovenske. (Za tem sledi to kazalo.)

Štajarsko. Iz Maribora 10. julija. — Katoliško-politično društvo je iz včerajšnjega občnega zbora državnemu poslancu dr. Costi poslalo sledeči telegram: „Zbor obletni katoliškega društva Mariborskega Vam in tovaršem srčno hvalo izrekuje za predlog vseučilišča v Ljubljani“.

Prvosednik grof Brandis.

Iz Rukovca v Istri 9. julija. — Bilo je na dan sv. Petra in Pavla pri nas cerkveno žegnanje. Dan bil je prekrasen, in ljudi privrelo je od vseh strani mnogo in mnogo. Počastili so na ta dan vrli narodnjaki, Liburnijski redovniki in tudi sodnijski pristav g. Legat s pohodom mnogo spoštovana duhovna pastirja Rukovška, gospoda Janca in Kraljiča, kjer so se z razgovori in narodnim petjem razveseljevali. Po 9. uri zvečer, ko so že vsi gostje spoštovanih gospodov Janca in Kraljiča bili za odhod pripravljeni, zadoni mili glas Marjanice, sestre gosp. Janca, ktera na pomoč kliče. Gosp. Janec skoči do vrat in tukaj vglada neznanega groznega človeka, kateremu je srčna Marjanica pot pri vratih zaprečila. Gosp. Janec ga zgrabi ter zakliče g. Kraljiča na pomoč. Strašno je bilo zdaj ruvanje. Al zmogli so vendar domači, čeravno sta g. Kraljič in sestra g. Janca z nožem od hudobneža bila zelo ranjena. Zvezali so ga potem krepko in sodnijski pristav g. Legat izročil ga je precej straži, ktera je ta dan v vasi nameščena bila. Ne zna se, kdaj da se je bil hudodelnik v farovž priklatil, ki je imel že vse, kar se mu je dopadlo, v rjuho zvezano, vrednosti kakih 200 gold. Hvala Bogú, da sta toliko nevarnost srečno prestala velecenjena rodoljuba, ki se tudi v narodnem boji vsegdar junaško borita.

Rojan pri Trstu 9. julija. (Čitalnica) obhaja svojo 4. obletnico v nedeljo, 16. dan t. m. Igrala se bo „Županova Micika“; godba c. kr. Ernestovega polka bo svirala, umetni ogenj in rakete bodo poveljevali veselico. V to veselico vabi odbor vse ude, neudje se vabijo z listi. 23. dne t. m. pa bode občni zbor čitalničnin z volitvijo novega odbora.

Za odbor: Ivan Dolinar, tajnik.

Iz Vipave 10. julija. (Marsikaj na dobrovoljni prevdarek.) Te dni sem prišel po poslu v Vipavo, grem po trgu gori in doli in potem v krčmo blizo grada. Tukaj se mi kmalu pridruži nek tržan, s katerim se pogovarjava med drugim tudi o snagi in o policijskih zadevah vipavskega trga. Mož mi pripoveduje, da že davno so načrti romali v Postojno do c. kr. okrajnega glavarstva, kako naj bi se odstranile nektare hiše zraven cerkve, ktere véliko cesto delajo tesno, tako, da se dva nekoliko širja vozá ne moreta ogniti; tudi so c. k. mostninarji že 1866. leta svoje mostove (pontone) prav težko tukaj memo spravljali, in to ravno je oči odprlo ljudém, da bi se ta stran trga popravila. Gospod okrajni glavar in gospod inženir v Postojni, kje neki tiči načrt te poprave? kdo je kriv, da o tej reči je vse mrtvo že dve leti? Menda se vendar ne bo čakalo „ad calendas graecas“ kakor na rebrniško cesto, ktera se je morala potem na vrat na nos narejati? — Govorila sva tudi o vodnjaku pred čitalnico, kateri prijaznemu trgu v takem stanu pač malo lepote dela. Naj bi ga gospod župan skusil popraviti. Vprašujem tudi tržana, ali se na policijski red prav nič ne gleda, ker memo firme „Andrej Ditrih“ gredé vidim tri vozove polne žita stati, da ni bilo mogoče s polnim vozom sená memo priti. Oče župan! okličite postavo, da to ne sme biti! Med drugim prideva tudi do zida konec trga proti Šembidu. Ondi je namreč letošnjo zimo se velik kos zida pri cesarski cesti podrl. Namesti da bi se bil ta zid vsaj zdaj že naredil, se je pa ograja s plankami naredila. Vsak memogredoči se mora čuditi, da se pri cesarski cesti taka nesnaga pripušča! Gospod okrajni glavar, kje je vzrok temu? Ali se morebiti ta podrtija hoče puščati do zime, da se še drugi kos podere in vožnjo in hojo po cesarski cesti celo prihodnjo zimo ustavlja kakor preteklo, ko so težki vozovi, posebno ponoči, v blatu obtičali in le z največjo silo naprej spravili? — Drugi pot morebiti še kaj „sine ira et studio“. Naj bi te vrstice ne ostale — klic vpijočega v puščavi!

Iz Razdrtega 9. julija. — O strašni nesreči imam danes poročati. Spali so trije fantje zidarji iz naše vasi na nekem vozu sená, ki je stal v koloni pod hišo; komaj so zaspali, kar strašno zagrmí in dimnik samo na tramih zidan, pade skozi streho na pod, in od tod pa skozi kuhinjo ravno na voz, ki je vse potlačil. Pomoč bila je naglo pri rokah, vendar so le enega rešiti mogli, ki še ni spal; druga dva, sinova ubogih vdóv, sta žalostno smrt storila. Komisija je to zadevo na tanko preiskala. Sliši se, da je zanikernost gospodarjeva kriva strašne te nesreče. — Pomanjkanje duhovnov tudi mi zelo čutimo; preteklo je že leto in dan, kar nimamo duhovna; od vasi do vasi moramo maše iskati, in da ne bi bilo tukajšnjega učitelja, ki prostovoljno nadomestuje duhovnega gospoda v šoli, morala bi šolska mladina brez krščanskega nauka biti!

Iz Mokronoga. A. — 15. dan junija zvečer je tudi tukaj bila lepa slovesnost, ktero je povzdigovalo streljanje in na hribih mnogi kresi, kakoršnih ljudje ne pomnijo. Obhajala se je 25letnica sv. očeta slovesno tudi tukaj — ravno tako tudi soboto večer. Pokazali so tržanje Mokronoški in tako rekoč cela okolica, kako udani so sv. očetu. Vse hiše v Mokronogu so bile razsvetljene. Lepo je bilo videti iz farovža, ki na griču stoji in je bil prekrasno razsvetljen (na farovžu so bili transparenti PIO IX.), našo grajščino, ki je bila vsa v svetlobi. Posebno so bile lepo razsvetljene hiše: poštarjeva — pri zvezdi — šola in Žabkarjeva. Godba je svirala po trgu gori in doli, ktero je mnogo ljudstva spremljalo z lampijoni v narodnih barvah do farovža — peli so papeževo himno — in čez dobro uro so je od-

rinili zopet nazaj v trg. V petek je bila slovesna sveta maša z azistencijo in ravno tako v nedeljo.

Iz Kamnika 8. jul. ↗. — Bivaje v raznih krajih naše majhne, a čvrste domovine čital sem večkrat kak dopis iz našega mestica. Dopisniki naši, drage mi „Novice“, radi so vpletali v svoje „correspondencije“, tu dobro znani rek: „Bela Ljubljana itd.“ — Kaj zlomka! si mislim, ali bi se ne mōgla ta prislovica kako prenoviti? — Zdaj živimo v novi „ēri“, — poskusimo!

Bela Ljubljana, pa črn je Kranj!

Pisana Loka, pa Kamnik? — zaspan!“

Ne, ne! to ni pravo! Vsaj, pravim, poezija je vže marsikomu glavo pa žep zmešala! Ti presneta poezija ti, pač moraš biti modra „deva“, da umeješ najmodrejše glavice zmešati! „Kaj, Kamnik zaspan!“ Utegnil bi me ta ali uni naših „domorodcev“ barati! „Kamnik zaspan? — Prijatelj, kje pa si bil 2. dne julija, da nisi bil priča, kako vrlo lepo so naši diletantje „Jamsko Ivanko“ igrali?“ Tako čujem tega ali unega „vernega“ Tomaža (čem reči Antona) popraveševati. Povem pa ti, ljubi moj Tone, brez ovinkov, da ravno ti, ki me to prašaš, kriv si, da — —. Odgovori toraj očitno, kakor te jaz očitno prašam: zakaj mi zastopaš vhod v čitalnično dvorano? — Še dokaj imam gradiva pripravljenega „Novicam“; prihranjujem pa si kaj za — prihodnost! Na zdravje!

Iz Ljubljane. — Sedanji državni zbor dunajski, ki je že več časa pojemal, zamrl je predvčeranjim, 10. dne t. m., a ne vé se, kdaj da iz groba vstane. „Requiescat in pace — na vekomaj!“ mu mi kličemo, kajti na tisoče in tisoče stroškov je državi prizadjal in deželam le samo to koristil, da je Poljake menda za zmirom odcepil od ustavovercev in da zdaj vsaj vlada vidi, da s takim državnim zborom, ki ne dela na drugo, nego edino le na gospodstvo nemško, ni mogoče vladati. „Nemec gospod, vse drugo pa hlapec“, to je tisto njegovo načelo, katero Avstriji koplje gotov grob. Ali pa bode vlada zdaj, ko se je znebila tega „reichsratha“, dala narodom, kar narodom gré? — to je vprašanje, ki ga z nami vred vsak ugiba. Po poročilih, ki jih mi imamo, ne dvomimo, da tudi Slovenci dobimo svoj del. Da pa dozda še nič gotovega v rokah nimamo, to ni drugače, kakor pri Čehih in drugih, ki zdaj še tudi nič nimajo; le Poljaki so po razglasu včerajšnjega vladnega lista „Wien. Ztg.“ dobili pravico poljskemu in rasinskemu jeziku na juridičnem vseučilišču v Levovu. Zato je neprevdarjeno tisto kričanje nekterih, da „vsi drugi imajo kaj, mi Slovenci nič“. Mi pa smo tega prepričanja, da naši poslanci niso bili zastonj, to je, brez vspeha na Dunaji.

— (Odpis zemljiškega davka za kranjsko deželo za leto 1869.) znaša po dopisu c. kr. finančnega ministerstva deželni vladi 69.472 gold. 27½ kr. Vsega za kranjsko deželo za 1869. leto predpisanega zemljiškega davka je bilo 737.876 gold. 55½ kr. Blizo 70.000 gld. se je tedaj odpisalo po milostnem dovoljenji cesarjevem, ki si ga je 1864. leta izprosil deželni zbor kranjski za deželo našo.

— (Nova cesarska šola, v kateri se bodo izrejevale učiteljice ljudskih šol), se začne prihodnje šolsko leto v Ljubljani.

— Zadnjič smo omenili, da na državne stroške gré tudi letos več učiteljev ljudskih šol v Gradec in Gorico (iz Kranjskega 10) se učiti kmetijstva. Ker pa državni zbor ni dovolil vsega denarja, ki ga je ministerstvo kmetijstva zahtevalo za svoje potrebe, je minister Schäffle deželni vladi in družbi kmetijski 8. dne t. m. po telegramu naznanil, naj se o tem po-

slanstvu ljudskih učiteljev tako dolgo nič gotovega ne vkrene, dokler ministerstvo ne pové, kako in kaj.

— Deželni odbor je po odhodu dr. Samca izpraznjeno službo sekundarija v bolnišnici ljubljanski podelil dr. Rojcu.

— Dr. Fr. Močnik-a, c. k. deželnemu šolskemu nadzorniku na Štajarskem, je o prestopu v pokojni stan Njih Veličanstvo poslavo z redom železne krone 3. vrste. Radostni čestitamo zasluženemu školniku k tej časti.

Blagemu gospodu

Antonu baronu Zois-u! *)

Na nebu zvezda Zois čarobno sije,
Slovenec mile žarke vedno lije.
Krepkó je slovo, jedernato, zdravo,
Vodnik le zbiraj narodu ga v slavo!
Tak' Žiga dramí, vnema in budí —
Mladini zorni cvet Anton delí.
Dokler slovensko slovo se glasilo,
Imeni: Žiga, Anton bo slavilo.

Kot skala bomo stali za pravico,
Borili zmir za vzorno se resnico,
Da pride zlati čas, ko zmaga pravo
In povelíča sveto očetnjavo. —
Tvoj dar nam v srcih vnel je plam, ljubav,
Ne bomo bali se zaprek, težav.
Zato dokler nam solnce bo sijalo,
Bo vneto srce vedelo Ti hvalo.

— (V govorniških vajah) v soboto je bila dognana razprava o slovenskem časništvu. Obširneje so govorili o tej zadevi g. Nollí, dr. Jan. Bleiweis in dr. Razlag; prihodnjič več o teh govorih. Ko so bile razprave o slovenskem časništvu pri kraju, nasvetuje g. dr. Razlag: osnovo pravosodja in uprave na Slovenskem, in ker je več iztisov Hermanove knjige: „Die Organisation des niederen öffentlichen Dienstes in Steiermark“ med društvenike prišlo, priporočuje globoko premišljevanje tam stavljenih nasvetov, da bode nova osnova zares boljša od sedanje na podlagi znanstvenosti, dejanske iskušnosti in narodnih potreb. Da so Nemci kolikor toliko zadovoljni bili z nekdanjo grajščinsko upravo — pravi govornik — je meni, ki sem 19 let v Gradci živel, precej dobro znano; kako slabo pa je tista tudi Slovence oklepajoča mreža na slovenskem Štírskem v vsakem obziru delovala, znano je vsakemu Slovincu. Sodimo pa vendar gori omenjeno Hermanovo delo po načelu „inimicus causae, amicus personae“, ker Herman kot edini slovenski poslanec v 1. deželnem zboru štírskem ima velike zasluge, in jaz sem sam čutil, kako so poznejša leta tam na najinih ramah drva sekali. Akoravno se mi z njegovimi načeli ne bi slagali, moramo jih vendar prijateljsko soditi, kajti tudi on se ne opira na svojo nezmotljivost, zato utegne tudi on pristopiti mnenji, da se mora nova osnova ozirati na vse Slovence, ne pa samo na naše štírske brate. — Konečno dr. Razlag še prosi, naj nam kdo starejih izvedencev razloží, kako so delovale na Kranjskem cesarske kantonske sodnije, ki so že pred 1848. letom tukaj bile. Tej prošnji priklada tudi predsednik „Slovenije“ svojo, naj blagovoli kak izvedenec o sodniških starejih zadevah prihodnjih govorniških vaj se udeležiti ali nam pismeno popisati tadanji stan na Kranjskem.

*) V izraz najviše hvaležnosti so v posebnem pismu s Cigaletovim Slovarjem in Pravnikom obdarovani dijaki ljubljanske gimnazije poslali te vrstice.

— (*Železnica gorenska*) je v nedeljo bila spet polna ljudi; 780 oseb se je peljalo. Tisti preroki so pač „slamo jedli“, ki so rekli, da bode — trava rastle po tej železnici.

— (*Stekli pes*), ki se je v soboto, kakor pravijo, od Savelj iz pristave Schreyerjeve pritepel v Ljubljano, je v pondeljek ponoči v živinozdravnišnici poginil. Ker celó debela čeva so bila vsa polna pasje dlake, žaganja, kolomaza (šmira) in druge sodrge, je ta hudoba, še predno se je v Ljubljano pritepla, morala po kmetih pse popadati, da si je želodec in čeva tako napolnila z dlako itd. Zavoljo lakote vendar ni žrla teh reči; vsaj menda psi ne stradajo pri Schreyerji?

— (*Zdaj vsaj vemo, čemu so turnarji in feuerwehristi.*) „*Pressa*“, ki menda to prav dobro vé, je te dni v listu 186. v hudi togoti pisala tako-le: „Kedar pa bodo liberalci siti vednega zatirovanja (glejte zatirane ubožčike!!), bodo pozvali turnarje in feuerwehr“ na pomoč — — — Hvala lepa! da zdaj vsaj vemo, kako in kaj.

— (*Prijateljem cerkvenega petja*) naznanjamo, da bodo prihodnjo nedeljo 16. dne t. m. ob 10. uri v križanski cerkvi pod vodstvom g. Nedved-a pripravniki tukajšnjega učiteljskega izobraževališča prvič peli mašo v A. mol od Oberhofferja z Weissovimi in Nedvedovimi dodatki.

— (*Vabilo k veliki besedi*), ktero svojim udom napravi národna čitalnica v nedeljo 16. dne julija 1871 na vrtu čitalničnem. Začetek je ob pol osmih zvečer. Vsak ud sme k tej veselici pripeljati svoje prijatelje ali znance. Drugim vstop ni pripuščen. Ako ne bi bilo vreme ta večer ugodno veselici pod milim nebom, preloži se brez novega oklica in vabila na prihodnjo nedeljo. I. Oddelek, ktereга izvršuje c. kr. muzična kapela slav. grof Hynovega polka št. 79 pod vodstvom svojega kapelnika gosp. J. Schantelna. Program: 1. F. Suppé: Overtura slovesna. 2. Leonhart: Fantazija iz opere „Il Barbiere de Sevilla“ za eufonium. 3. Schantel: Domačinke, potpouri slovenskih národnih napevov. 4. Zajic: Popotnica hrvatska. — Med I. in II. oddelkom: Govor. — II. Oddelek, ktereга izvršujejo gospodje moškega zbora čitalničnega pod vodstvom pevovodje gosp. V. Valente. Program: 5. Národna: Hrvatska domovina, zbor. 6. Tovačovsky: Rože, zbor. 7. Fleišman: Vojaška, zbor. 8. Nedved: Domovina, zbor s čvetospevom. 9. Tovačovsky: Na gorah, zbor s čvetospevom. 10. Národna: Još Hrvatska ni propala, zbor. III. Oddelek, ktereга izvršuje, kakor prvega, c. k. muzična kapela. Program: 11. Strauss: Blaubart-kadrilja. 12. Schantel: V pevskem krogu, potpouri. 13. Strauss: Tanzregulator, polka française. 14. Pl. Saint Boul: Tunnel-polka hitra.

Odbor čitalničin.

— (*Kako „kunštni“ slovenski jezikoslovci so „Tagblattovci“*), kaže ta list prav očitno v števil. 155., kjer je češnje v sejm „Novic“ prestavil v češpljev sejm (Zwetschenmarkt). Kdor tedaj že zdaj hoče frišne češplje jesti, naj gré le k „Tagblattu“; ondi jih dobí kakor laži zastonj.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Kakor je v zadnjem našem listu telegram poročal, je gospôska zbornica obravnavala proračun in finančno postavo za leto 1871. Važna je bila ta seja posebno zarad tega, ker so se je udeležili tudi ces. princi in mnogi škofi, kterih vže več let ni

bilo v zbornico. Ker je po takem vladi prijazna stranka imela večino glasov, si ustavoverci, stranka, za katero sta v tej seji zvonec nosila grof A. Auersperg in nekdanji minister Hasner, ni upala staviti predlog, kteri bi bil nezaupnica sedanji vladi. Sedanji veliki „liberalec“ grof Anton Auersperg, nekdanji veliki fevdalec, kteremu so na njegovi grajščini kmetje kakor živina tlako delali, je piskal danes spet na piščalki „was ist des Deutschen Vaterland“, rekši, naj bi se ne delalo tako, da bi se njemu in njegovim začelo „tožiti po Nemčiji“. Zdeha se mu tedaj že po Nemčiji, Kaiserfeld pa si že odvezuje „svinčene podplati“. Srečno pot! — Ko je zbornica poslancev v seji 7. dne t. m. obravnavala nekatere reči, je imela sejo imeti drugi dan, v kteri je v drugič bila na dnevnem redu postava, vsled ktere bi konjikom, kteri bi namesti 3 leta služili 4 leta, se četrto leto štelo za 3 leta. To postavo je večina ustavoverska zbornice poslancev že enkrat zavrgla, gospôska zbornica pa jo je sprejela. Da bi je zbornica poslancev v drugič ne zavrgla, nalašč ni prišlo toliko poslancev, da bi bila zbornica mogla sklepati, pa tudi noben minister ni prišel. Prestavila se je tedaj seja na 10. dan t. m., v kteri se je omenjena postava po večini glasov res spet zavrgla. Ker ste si zdaj zbornica gospôska in zbornica poslancev navskriž, zbornica gospôska pa je včeraj menda zadnjo sejo imela, postava konjиков visí nerešena. A tudi zborovanja poslancev je konec. Bog daj, da tega zbora za zmirom! Le delegaciji ste še na Dunaji, ker niste še dognale svojih opravil.

— Gosp. dr. Prohaska, prvomestnik političnega društva „Demokratische Union“ na Dunaji je razposlal pismo po vsi Avstriji, naj pravi prijatelji njeni pridejo v zbor domoljubov avstrijskih (Patriotentag), ki bode 15. dne t. m. na Dunaji. 5 izvrstno zbranih toček je predloženih za obravnavo, kterim vsem je podlaga sankcija pragmatična in diploma oktoberska. Kdor le more, naj se udeleži osebno, ali vsaj pismeno tega zborovanja!

Hrvaško. — „Branik“ je predložil program, ktereга naj se držé poslanci hrvaški v deželnem zboru.

Ogersko. — Letina se kaže posebno dobra; v doljni Bački bode žita na kupe; žetev se začne konec tega meseca.

Francosko. — Grof Chambord se ponuja Francozom za kralja Henrika V.

Denarni zapisnik Matice slovenske.

Pri XXI. odborovi skupščini so bili v Matico sprejeti naslednji udje.

Z doneskom za 1869. in 1870. leto:

Gospod Brunner o. Julij, franč. in učitelj v Paznu	4 gold.
„ Venedig o. Herman, „ „ „ „	4 „
„ Blantar Julij, plovnik v Starem Paznu . . .	4 „
„ Mazek o. Fakund, frančiškan v Paznu . . .	4 „
„ Kršič Anton, bogoslovec v Ljubljani . . .	4 „

Z doneskom za 1870. leto:

„ Abram Anton, c. k. finančni komisar v Slovenjem Gradcu	2 „
„ Šmrečnik France, kaplan v Slovenjem Gradcu	2 „
„ Šinko Jožef, bogoslovec v Mariboru . . .	2 „
„ Legat France, zdravnik v Kamniku . . .	2 „
Slavna knjižnica v Alojzijevišču v Ljubljani . . .	2 „
Gospod Krašan France, gimn. profesor v Kranji . . .	2 „

(Dalje prihodnjič.)